Kalø, den 6. maj 2009

16. Nyhedsbrev

til DJ-repræsentanter i grønne råd og JKF-formænd

Kære alle

Generelt: Hjemme igen fra en god, lang (og varm) ferie iler jeg med et kort nyhedsbrev, som er en opsamling på, hvad der er sket på vort interessefelt i mit fravær. Vigtigst er, at regeringen nu har præsenteret sin Grøn Vækst-pakke, hvis komme reelt har blokeret for arbejdet med vand- og naturplanerne under Natura 2000-paraplyen. Jeg medsender miljøministeriets egen pressemeddelelse om dette. Reaktioner og mine egne kommentarer (ikke mindst om, hvornår de lokale Natura 2000-forslag kan formodes at blive sendt i høring) tager jeg med i næste nyhedsbrev. Desuden er der omtale af en ny bog, som Jægerforbundet har arbejdet med på i flere år, samt en liste over rapporter fra DMU, som I kan have gavn at være orienteret om, samt en udgivelse fra miljøministeriet.

Øvrige emner i dette nyhedsbrev:

1. Grøn Vækst præsenteret
2. Ny bog om vildt og landskab
3. Rapporter fra DMU og miljøministriet

Ad. 1.: Gang i Vand- og Naturplanerne
30-04-2009

Regeringen har i dag fremlagt sin helhedsplan Grøn Vækst, der giver et samlet udspil for Danmarks natur og miljø. Planen lægger blandt andet rammerne for det videre arbejde med vandplanerne og naturplanerne, som By- og Landskabsstyrelsen og dens syv miljøcentre har ansvaret for. Styrelsen går nu i gang med at udarbejde de endelige forslag til vand- og naturplaner i forhold til beslutningerne i Grøn Vækst. Der vil derfor gå nogle måneder, før planerne kan sendes i offentlig høring.

Vandplaner
Grøn Vækst lægger de overordnede rammer for vandplanerne, der skal sikre god økologisk tilstand i vandmiljøet. Det omfatter både søer, åer og vandløb, havvand nær kysterne og grundvandet. I alt skal By- og Landskabsstyrelsen udarbejde 23 vandplaner, der samlet dækker hele landet.
Især kvælstof og fosfor truer vandmiljøet, og Grøn Vækst har nu besluttet, at der skal ske en meget kraftig reduktion i udledningen af disse stoffer. Inden 2012 skal den samlede udledning reduceres med 1/3 – svarende til 19.000 tons. Og fosfor udledningen skal skæres med godt 210 tons.
Det skal ske gennem en lang række initiativer, der vil fremgå af de enkelte vandplaner.
Et af de vigtigste virkemidler bliver oprettelsen af randzoner langs vandløb og søer i 2011. De vil betyde, at man inden for 10 meter fra vandet ikke må sprøjte, gøde eller dyrke jorden. Dog må man dyrke vedvarende græs af miljø- og naturhensyn eller flerårige energiafgrøder uden brug af gødning og pesticider. Randzonerne vil udgøre ca. 50.000 ha jord. Derudover skal der etableres 10.000 ha. flere vådområder, og 7300 km vandløb skal forbedres, bl.a. ved at genoprette deres naturlige forløb.
Indsatsen betyder, at Danmark opfylder forpligtelserne i EU's vandrammedirektiv inden 2015, mens nogle af selve målene formentlig først opnås i en senere planperiode

Naturplaner
Grøn Vækst vil sætte massivt ind på at beskytte værdifulde naturområder og standse tilbagegangen i den biologiske mangfoldighed. Det vil bl.a. fremgå af de 246 naturplaner, der skal udstikke retningslinjer for, hvordan man fremover skal pleje og drive Danmarks Natura2000-områder. Områderne udgør 8 pct. af det danske areal og 12 pct. af havarealet.

Indsatsen skal sikre, at habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivernes forpligtelser gennemføres. Naturtilstanden må ikke gå tilbage, og på sigt skal naturen i alle områderne være i en god tilstand.
Indsatsen i Natura 2000 – områderne vil bl.a. indebære: Naturpleje af ca. 130.000 ha heder, overdrev mv., sikring af 15.000 ha af de særlige værdifulde skovnaturtyper, mere naturlige afvandingsforhold på ca. 16.000 ha som i dag drænes.

Handleplaner
Når By- og Landskabsstyrelsen har gjort vand- og naturplanerne færdige, er det op til kommunerne, og for skovenes vedkommende Miljøministeriet, at udarbejde handleplaner, der viser, hvordan de har tænkt sig at opfylde målene og gennemføre indsatsen i planerne.

Økonomi
De samlede omkostninger til vand og naturindsatsen er i 2010-2015 i gennemsnit på over 1,1 mia. kr. om året. Det svarer til en forøgelse af de hidtidige omkostninger i perioden 2006-2009 med 336 mio. kr. årligt, svarende til over 40 pct.
De samlede omkostninger til vandindsatsen indtil 2015 vil være gennemsnitligt 403 mio. kr. om året. Det er en forøgelse af de hidtidige omkostninger med ca. 70 pct.
Grøn Vækst vil i 2010-2015 i gennemsnit bruge 706 mio. kr. om året på natur. Det svarer til en forøgelse af de hidtidige omkostninger i perioden 2006-2009 med 170 mio. kr. årligt, svarende til ca. 30 pct.

hvad er en vandplan? (pdf 4 mb)

hvad er en naturplan? (pdf 4 mb)

læs mere om vandplaner her
læs mere om nauturplaner her
læs mere om Grøn Vækst her

Ad 2.: Ny bog om vildtet og landskabet
I en ny populærvidenskabelig bog fra forskningsprogrammet "Vildt & Landskab" opsummeres en række af programmets mange nye resultater og meget ny viden om vildtet og landskabet. Bogen og arbejdet bag den forbedrer det faglige grundlag for den danske vildtforvaltning betydeligt.
I et tætbefolket land som Danmark er det nødvendigt at udvikle en naturforvaltning, der kan sikre dyreliv og økosystemer og samtidig tilgodese de øvrige samfundsmæssige interesser, der knytter sig til naturen og landskabet. En væsentlig forudsætning for at kunne vedligeholde og videre¬udvikle naturforvaltningen er, at vores viden på området hele tiden opdateres i forhold til den stadigt stigende udnyttelse af dyreliv og landskaber til såvel erhvervsmæssige som rekreative formål.
Vildt & Landskab har været udført i et samarbejde mellem Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet og Skov og Landskab, Københavns Universitet. Danmarks Jægerforbund har varetaget funktionen som sekretariat for projektpakken, som har været finansieret af Miljøministeriet ved Skov- og Naturstyrelsen. Det store og bredt anlagte program arbejde har resulteret i en lang række videnskabelige artikler og faglige rapporter samt utallige populærvidenskabelige artikler i aviser og jagtblade m.m. Der har gennem projektperioden været lagt stor vægt på en løbende formidling af aktiviteter og resultater til så bred en kreds som muligt. Herudover har det fra forskningsprogrammets start været hensigten at samle en række spændende resultater og "gode historier", som i bogform giver et godt indtryk af mangfoldigheden i de problem¬stillinger og arbejdsmetoder og en kort præsentation af den nye viden, som forskningen har frembragt. Den nye viden, kan for en dels vedkommende umiddelbart tages i praktisk anvendelse i forvaltningen af natur, vildt og landskaber.
Bogen har fået titlen "Vildt & Landskab. Resultater af 6 års integreret forskning i Danmark 2003-2008". Den er netop udkommet og kan købes eller bestilles gennem boghandler eller via internettet på siden http://www.vildt-jagt.dk.
Bogen kan fritdownloades i pdf-format fra http://www.vildt-jagt.dk (under menupunktet

"Øvrige materialer")
Ad. 3.: Rapporter fra DMU og miljøministeriet

Terrestriske naturtyper 2007. NOVANA. - Faglig rapport fra DMU, nr. 712 - af R. Ejrnæs, B. Nygaard, J.R. Fredshavn, K.-E. Nielsen og C. Damgaard.
Sammendrag: Overvågningen af den danske natur på land omfatter 18 lysåbne og 10 skovnaturtyper, der indgår i EU's habitatdirektivs Bilag I. Det er et hovedformål at vurdere, om Danmark opfylder habitatdirektivs mål om at opnå gunstig bevaringsstatus. I 2007 er de lysåbne intensive stationer overvåget for fjerde gang, medens de intensive skovstationer er overvåget for første gang. I årets rapport er der stillet skarpt på hvordan de indsamlede overvågningsparametre kan bruges som tilstandsindikatorer. Det er gjort ved at undersøge sammenhængen mellem naturtypernes indhold af indikatorarter og udvalgte overvågningsparametre. Årets rapport indeholder endvidere et fokuspunkt om klimaændringer i relation til naturen og overvågningen. På baggrund af fire års overvågningsdata kan det konkluderes, at habitatnaturtypernes naturkvalitet generelt er påvirket negativt af eutrofiering, tilgroning, afvanding og invasive arter samt for skovenes vedkommende også af fraværet af gamle træer og dødt ved.
Rapporten kan frit downloades fra: http://www2.dmu.dk/Pub/FR712.pdf

Arter 2007. NOVANA. - Faglig rapport fra DMU, nr. 713 - af B. Søgaard og T. Asferg (red.).
Sammendrag: Overvågningen af arter i NOVANA for perioden 2004-2009 omfatter primært udvalgte plante- og dyrearter omfattet af Habitatdirektivet og fugle omfattet af Fuglebeskyttelsesdirektivet. I rapporten fremlægges resultaterne af overvågningen af arter i 2007. Suppleret med resultaterne af de kommende års systematiske overvågning forventes artsovervågning i NOVANA at bidrage til en mere konkret viden om ændringer i arternes udbredelse og bestandsstørrelse og dermed et bedre fagligt grundlag for at vurdere deres bevaringsstatus. Desuden omfatter rapporten en præsentation af udviklingen i trækfuglenes antal i Vadehavet over en periode på 20 år samt et klimarelateret kapitel om herbivore vandfugles problemer med bundvegetationen i fjorde med stigende vandtemperatur, måske som følge af global opvarmning.
Rapporten kan frit downloades fra: http://www2.dmu.dk/Pub/FR713.pdf

Beregning af naturtilstand for vandhuller og mindre søer. – Tilstandsvurdering af Habitatdirektivets søtyper. Faglig rapport fra DMU, nr. 706 – af Fredshavn, J.R., Jørgensen, T.B. & Moeslund, B.
Rapporten er en videreudvikling af systemet til beregning af naturtilstand i Habitatdirektivets naturtyper. Metoderne er afprøvet og kalibreret mod Miljøcentrenes kortlægningsdata af habitatdirektivets søtyper i udvalgte habitatområder. Dermed er der mulighed for en samlet national vurdering af de kortlagte søarealers tilstand efter ensartede og reproducerbare metoder i lighed med de metoder, der er udviklet til de lysåbne naturtyper og skovnaturtyperne.
Rapporten kan frit downloades fra DMU's hjemmeside: http://www2.dmu.dk/Pub/FR706.pdf

Naturen lokalt for 200 år siden
Et kuriosum, ja måske - men også et rigtig godt værktøj i naturforvaltning, f.eks. kan oversigten over gamle moseområder blive god viden, når man skal planlægge naturgenopretningsprojekter osv.
Nu kan du se, hvordan der så ud i dit lokalområde for 200 år siden, eller hvor buet og bugtet din lokale å var i starten af forrige århundrede. Miljøministeriet har netop lagt en skattekiste med 45.000 digitaliserede gamle kort fra begyndelsen af 1800-tallet og frem ud på www.kms.dk
Læs hele pressemeddelelsen på:
http://www.mim.dk/Nyheder/Pressemeddelelser/20090329_historiskekort.htm

Så mange var ordene denne gang.
God bededagsferie og weekend

Mvh. Rys